

! Kviečiame tėvelius nepamiršti pasidomėti vaikų skiepais !

Skiepijimas – tai saugus būdas apsisaugoti, ypač kūdikiams ir mažiems vaikams, nuo gyvybiškai pavojingų užkrečiamųjų ligų ir riboti jų plitimą visuomenėje. Pasaulio sveikatos organizacijos vertinimu, skiepijimas kasmet padeda išsaugoti 2 milijonus gyvybių pasaulyje.

Lietuvoje pagal vaikų profilaktinių skiepijimų kalendoriuje nustatytus terminus naujagimiai, kūdikiai ir vaikai nemokamai skiepijami net nuo 14-os užkrečiamųjų ligų: tuberkuliozės, hepatito B, difterijos, stabligės, kokliušo, poliomiellito, tymų, raudonukės, pneumokokinės infekcijos, epideminio parotito, B tipo haemofilus influenzae, B tipo meningokokinės infekcijos, rotavirusinės infekcijos, žmogaus papilomos virusų.

SKIEPAI GELBSTI GYVYBES. JŪSŲ VAIKUI PRIKLAUSO:

	 Iki 24 val.	 2-3 paros	 1 mėn.	 2 mėn.	 3 mėn.	 4 mėn.	 5 mėn.	 6 mėn.	 12-15 mėn.	 15-16 mėn.	 18 mėn.	 6-7 metai	 11 metų	 15-16 metų
1. Tuberkuliozės vakcina		BCG												
2. Hepatito B vakcina	HepB		HepB					HepB						
3. Kokliušo, difterijos, stabligės vakcina				DTaP		DTaP		DTaP			DTaP	DTaP		Tdap
4. B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos vakcina				Hib		Hib		Hib			Hib			
5. Poliomiellito vakcina				IPV		IPV		IPV			IPV	IPV		
6. Pneumokokinės infekcijos vakcina				PCV		PCV			PCV					
7. Tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina										MMR		MMR		
8. Žmogaus papilomos viruso infekcijos vakcina (mergaitėms)														HPV1 HPV2
9. B tipo meningokokinės infekcijos vakcina					MenB		MenB		MenB					
10. Rotavirusinės infekcijos vakcina				RV		RV		RV						

KODĖL TURIME SKIEPYTIS?

Vakcina yra laikoma saugia ir patikima apsauga nuo gyvybei pavojingų užkrečiamųjų ligų (infekcijų). Taip apsaugomas ne tik kiekvienas žmogus, tačiau ir sukuriamas saugi aplinka visuomenei. Vakcinas, kaip ir visi kiti vaistai, registruojamos (leidžiama juos naudoti) tik įvertinus jų saugumą ir efektyvumą. Nepageidaujamos reakcijos dažniausiai lengvos ir savaime praeinančios, sunkios reakcijos pasitaiko ypatingai retai. Rizika susirgti vakcinomis valdoma liga - kur kas didesnė. Saugių ir veiksmingų vakcinų dėka vienos ligos, sąlygojančios rimtas komplikacijas ir mirtis pašalintos, kitos eliminuojamos (poliomielitas, tymai, raudonukė). Esant pasirinkimo teisei, propaguojant sveiką gyvenimo būdą, dėl įvairios klaidingos informacijos sumažėjus skiepijimo apimtims vis dažniau kyla užkrečiamųjų ligų protrūkiai. Dabar skiepijantis galima apsisaugoti nuo 28 ligų. Tačiau ne visi asmenys gali būti apsaugoti vakcinų pagalba: dėl medicininių kontraindikacijų, kūdikiai - per maži, kad būtų skiepijami (pvz. MMR). Susirgęs asmuo neina į darbą, perka vaistus, guli ligoninėje, slaugo namie susirgusį vaiką. Liga gali sukelti komplikacijas dėl kurių sveikimo procesas sunkėja, ilgėja. Atsižvelgiant į tai ir siekiant apsaugoti save ir aplinkinius labai svarbu skiepytis patiems ir skiepyti savo vaikus. Skiepijimo programų esmė - asmens ir visuomenės apsauga.

JEI NUSPRENDŽIATE NESKIEPYTI SAVO VAIKO, TURITE SUPRASTI GALIMĄ PAVOJŲ BEI SAVO ATSAKOMYBĘ

JEI NUSPRENDŽIATE KAI KURIUOS SKIEPUS ATIDĖTI ARBA VISIŠKAI ATISISAKYTI, ATMINKITE, KAD TAI GALI BŪTI PAVOJINGA. KAD APSAUGOTUMĖTE SAVO VAIKĄ, SAVO ŠEIMĄ IR APLINKINIUS, REKOMENDUOJAMA LAIKYTIS TAM TIKRŲ PRIEMONIŲ.

1. Apsisprendę atidėti skiepijimą arba jo visai atsisakyti, jūs prisiimate atsakomybę labai svarbiu klausimu, kuris yra susijęs su pavojumi jūsų vaiko sveikatai ir net gyvybei.

Kaskart, kai jūsų vaikas suserga ir jūs:

- ♦ skambinate greitosios pagalbos tarnybai;
 - ♦ važiuojate greitosios pagalbos automobilyje;
 - ♦ lankotės ligoninės palatoje arba
 - ♦ ankotės pas savo vaiko gydytoją ar poliklinikoje,
- praneškite medicinos personalui, kad jūsų vaikas nebuvo paskiepytas visomis jo amžiui rekomenduojamomis vakcinomis.**

2. Laikykite skiepų pasą lengvai prieinamoje

vietoje, kad net esant stresui galėtumėte tiksliai pasakyti, kuriuos skiepus jūsų vaikas yra gavęs.

Pranešti sveikatos priežiūros specialistams apie jūsų vaiko skiepijimo būklę svarbu dėl dviejų priežasčių:

- ♦ vertindamas jūsų vaiko sveikatos būklę, gydytojas turi žinoti, nuo kokių ligų jis yra paskiepytas;
- ♦ jei jūsų vaikas serga liga, kurios išvengiama skiepijant, sveikatos priežiūros darbuotojai, teikiantys pagalbą jūsų vaikui, gali imtis atsargumo ir prevencijos priemonių, kad liga neišplistų.

3. Kai kurie žmonės turi didesnę užsikrėtimo riziką:

Viena iš gyventojų grupių, kuri turi didesnę riziką užsikrėsti infekcija, – kūdikiai, kurių dėl amžiaus dar negalima skiepyti. Pavyzdžiui, skiepyti nuo tymų paprastai nerekomenduojama jaunesnių nei 9-12 mėnesių kūdikių.

Kita grupė žmonių, kurie turi didesnę riziką užsikrėsti, yra asmenys, kuriems dėl kitų ligų gydymo ar vaistų vartojimo yra susilpnėjusi imuninė sistema (pavyzdžiui, asmenys, sergantys kai kuriomis vėžio rūšimis, autoimuninėmis ligomis, ar asmenys po organų persodinimo operacijos).

5. Prieš ligos, kurios išvengiama skiepijant, protrūkio atsiradimą jūsų bendruomenėje:

- ♦ **pasirūpinkite**, kad jūsų vaikas būtų tinkamai pagal savo amžių ir pagal galiojantį vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių paskiepytas;
 - ♦ **pasikalbėkite** su savo vaiko gydytoju ar slaugytoja ir įsitikinkite, kad jūsų vaiko ligos istorija ir skiepų paso įrašai atitinka esamą jo skiepavimo būklę, kasmet pateikite atnaujintą informaciją apie jūsų vaiko skiepavimo būklę mokyklos, vaikų priežiūros ir kitų vaikų globos įstaigų darbuotojams;
 - ♦ **atminkite**, kad neskiepyti vaikai gali užsikrėsti nuo žmonių, kuriems ligos simptomai nepasireiškia.
- Atskirti, nuo kurio žmogaus galima užsikrėsti, neįmanoma.

4. Jei jūsų bendruomenėje jau prasidėjo ligos, kurios išvengiama skiepijant, plitimas:

- ♦ Gali būti per vėlu apsisaugoti nuo jos skiepais. Kreipkitės į savo vaiko gydytoją;
- ♦ Jeigu jūsų bendruomenėje pasitaikė užkrečiamosios ligos atvejų, kurios išvengiama skiepijant, jūs gali paprašyti pasiimti vaiką iš mokyklos, darželio ar būrelio;
- ♦ Jūsų mokyklos, darželio ar kitos vaikų ugdymo įstaigos darbuotojai praneš jums, kada neskiepytam vaikui yra saugu grįžti į kolektyvą. Vaikui gali tekti praleisti namie keletą dienų ar savaitę;
- ♦ Pasidomėkite apie plintančią ligą ir jos plitimo būdus. Gali būti, kad kontaktų išvengti nebus įmanoma;
- ♦ Kiekviena liga turi tik jai būdingų savybių, todėl laikotarpis nuo galimo jūsų vaiko kontakto su ligos šaltiniu iki ligos pradžios gali skirtis. Pasitarkite su vaiko gydytoju, kaip nustatyti, kada jūsų vaikui liga jau negresia.

6. Jei žinote, kad jūsų vaikas turėjo sąlytį su užkrečiamąja liga sergančiu asmeniu, ir nėra nuo jos paskiepytas:

- ♦ Išsiaiškinkite, kokie yra pirmieji ligos požymiai;
- ♦ Nedelsdami kreipkitės į gydymo įstaigą, jei jūsų vaikui ar šeimos nariui pasireiškė pirmieji ligos požymiai;

KAD LIGOS, KURIŲ IŠVENGIAMA SKIEPIJANT, NEPLISTŲ VISUOMENĖJE, BŪTINA UŽTIKRINTI JOJE DIDELES SKIEPIJIMO APIMTIS. KUO DAUGIAU TĖVŲ NESKIEPIJA SAVO VAIKŲ, TUO DIDESNIS LIGŲ PLITIMO PAVOJUS. APSISPRENDIMAS NESKIEPYTI VAIKO DIDINA RIZIKĄ NE TIK JŪSŲ PATIES VAIKUI, BET IR VISAI VISUOMENEI.

7. Atminkite:

- ♦Bet kuri liga, kurios išvengiama skiepijant, gali bet kada išplisti Europos regione, nes visos šios ligos tebecirkuliuoja pasaulyje.
- ♦Kartais ligos, kurių galima išvengti skiepijant, sukelia protrūkius, t. y. suserga didelė dalis žmonių;
- ♦Kartais užtenka vieno ligos atvejo, kad bendruomenė turėtų pagrindo susirūpinti. Pavyzdžiui, tymai – viena labiausiai užkrečiamų ligų, kuri labai greitai plinta tarp imuniteto neturinčių žmonių.
- ♦Daugeliu atvejų neįmanoma iš anksto žinoti, kaip jūsų vaikas sirgs.

8. Jei keliaujate su vaiku:

Prieš kelionę pasidomėkite, kokios užkrečiamosios igos paplitusios šalyje, į kurią keliaujate, ir kaip nuo jų apsisaugoti. Tai galite padaryti apsilankę Nacionalinio visuomenės sveikatos centro interneto svetainėje adresu npsc.lrv.lt/skiepai-keliautojams.

Jei žinote, kad jūs ar jūsų vaikas serga užkrečiamąja liga, kurios išvengiama skiepijant, neplatinkite jos kitiems. Sergant užkrečiamąja liga, negalima keliauti, nes galite platinti ligą. Jeigu kelionės metu neskiepytas asmuo suserga užkrečiamąja liga, kurios išvengiama skiepijant, jis neturėtų keliauti lėktuvu, autobusu, traukiniu, kol gydytojas nepatvirtins, kad jis nebėra ligos platintojas. Tam tikrais atvejais dėl ligos plitimo pavojaus visuomenėje visuomenės sveikatos specialistams gali uždrausti keliauti.

9. SVARBU:

- Prieš medicinos darbuotojams apžiūrint jūsų vaiką, informuokite medikus, kad vaikas nėra paskiepytas arba nėra tinkamai paskiepytas. Jie turi žinoti, kad jūsų vaikas gali būti užsikrėtęs liga, kurios išvengiama skiepijant, nes tai padės tinkamai ir kuo greičiau nustatyti ligą ir gydyti jūsų vaiką. Laiku sužinoję, kad jūsų vaikas serga užkrečiamąja liga, medicinos darbuotojai gali imtis atsargumo priemonių, kad užkirstų kelią ligos plitimui.
- ♦Laikykitės rekomendacijų dėl vaiko izoliavimo nuo aplinkinių, taip pat ir nuo šeimos narių, ypač kūdikių ir žmonių su nusilpusia imunine sistema.
 - ♦Atkreipkite dėmesį, kad nuo kai kurių ligų, kurių išvengiama skiepijant, yra vaistų, skirtų užsikrėtusiems asmenims, ir sąlytį su sergančiuoju turėjusiems asmenims.
 - ♦Pasiteiraukite savo šeimos gydytojo apie kitus būdus apsaugoti savo šeimos narius ar kitus sąlytį su jūsų vaiku turėjusius asmenis.
 - ♦Su jūsų šeima gali susisiekti visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas užkrečiamųjų ligų protrūkių visuomenėje stebėjimą (atliekantis epidemiologinį tyrimą).

Daugiau informacijos apie skiepais valdomas užkrečiamąsias ligas galite rasti:

<https://npsc.lrv.lt/lt/uzkrečiamuju-ligu-valdymas/skiepai/>